

4. szekció: A többfokozatú képzési szerkezet kezelése a TVSZ-ben

Résztevők száma: kb. 30 fő

A szekció az elnök rövid bevezetője után, **László Gyula: A többfokozatú képzés kezelésének problémái a TVSZ-ben** című plenáris előadásának tematikája alapján zajlott.

1. Egy intézmény, egy TVSZ (ezt mindenki jónak tartja) kérdés nem tartozik szorosan a kreditrendszer témakörébe. A doktorképzések „kilógnak” ebből a sorból, ugyanis általában az igaz, hogy az intézményi TVSZ-ek rájuk nem vonatkoznak, vagy legalábbis azt gondolják. Amennyiben a doktori képzés rendszere olyan, hogy elsősorban kurzusokra, azaz tantárgyakra épül, akkor kívánatos lenne, hogy a TVSZ rájuk is vonatkozzon. Ha a képzés inkább kutatómunkára és nem tantárgyakra épül, akkor nyilván más a helyzet. E kettősséget kellene először tisztázni.
2. Régi és új képzésekre vonatkozó szabályok. A felmenő rendszernek megfelelően az osztatlan képzésben résztvevők 2011-ig formálhatnak jogot ahhoz, hogy az intézmények fenntartsák ezeket a képzéseket. A TVSZ-nek célszerű rendelkeznie arról, hogy az osztatlan képzésben résztvevők, hogyan, milyen módon folytathatják tanulmányaikat a lineáris képzésben, ha erre van igényük, illetve valamilyen oknál fogva nem tudják a megkezdett képzést befejezni. Problémát jelent azonban, hogy a tanárképzésben megkezdett tanulmányok esetében az új lineáris képzés nem ad tanári képesítést, azaz nem tekinthető teljesen jogutódnak a lineáris képzés adott szaka.
3. Ekvivalencia táblázat szükségessége. Javasolt az intézmények számára, akár a régi képzések és az új képzések vonatkozásában, akár más intézményből jött hallgatók esetében. Ez nyilván egy folyamatosan bővülő rendszer, ami jelentősen felgyorsíthatja az ezzel kapcsolatos ügyek intézését.
4. Változó jogszabályok kérdésköre. Gondot jelent, hogy az osztatlan képzésben résztvevők egy hatályon kívül helyezett képesítési követelmények szerint kell, hogy tanulmányokat folytassanak, miközben a juttatásokra vonatkozó szabályok azonnal hatályosak és kötelezőek az intézmények számára. Ha ez csak néhány hallgatót érint, akkor még az intézmények „lenyelik” ennek terheit, de tömegesen már megoldhatatlan problémát jelentene. NINCS RÁ megoldási javaslat a szekcióban, mindössze annyi, hogy jelezni kell az OKM felé.
5. A kreditallokáció szakterületenként eltérő (lásd plenáris előadás példája!). Ezzel meg kell barátkozni, sőt azt is hozzá lehet tenni, hogy még szakterületen belül is szakfüggő. „Könnyebb, nehezebb” szakok problémaköre.
6. FSZ képzésből hozott kreditek elismerése. Egy ismeretanyagból csak egyszer adható kredit az Ftv. szerint. Ellentmondás van aközött, hogy ha valaki több kreditet hoz, mint ami egy adott intézmény esetében a diplomakiadáshoz szükséges minimális krediteket jelenti és aközött, hogy ha az ismeretanyag 75%-ban megegyezik, akkor be kell fogadni a krediteket. Kérdés, hogy ilyenkor melyik kreditet kell elfogadni és melyeket nem, hogy ne haladja meg az intézményben

maximálisan befogadható kreditek mértékét. Problémát jelentenek azok az FSZ képzések, amelyek tanulói jogviszonyban zajlanak és nem azon az alapszakon folytatódnak, amelyek annak természetes folytatásai. Ilyenkor ugyanis az intézmények nem fogadják be a krediteket, mondván, hogy ezt középfokú oktatásban szereztek. Hasonló a gond az iskolarendszerű oktatáson kívüli oktatási rendszerben szerzett kreditekkel.

7. A szigorlatok megszűnését egyöntetű helyeslés kísérte a szekcióban.
8. Diplomadolgozatok kreditértéke jelentősen eltérő szakterületenként. Van, ahol 0, van ahol 30 kredit. Ennek oka, hogy szakmai konzorciumok készítették a KKK-kat, miközben senki nem koordinálta ezek készítését. Az biztos, hogy ekkora különbségek nincsenek szakterületenként.
9. Az Ftv.-vel kapcsolatos általános vélemény, hogy intézményi kötelezettségek és hallgatói jogok gyűjteménye, azaz a hallgatók szabadsága szinte korlátlan, míg az intézményeket szigorú kötelezettségek terhelik. Pl. a hallgató nem jelenti be, hogy más intézménybe távozik, miközben az intézményt nyilvántartási kötelezettség terheli. Az intézmények kötelesek a hallgatókat bizonyítható módon felszólítani a többszöri tantárgyfelvétellel kapcsolatosan. Ez komoly problémákat jelent és az intézmények nem mindig tudnak ilyen kötelezettségeiknek megfelelni, sokszor önhibájukon kívüli okokból.
10. Általános tapasztalat, hogy a hallgatók nem élnek a kreditrendszer adta előnyökkel. Sokszor fordul elő, hogy a Tanulmányi Osztályokat kéri fel ajánlásokra. Sokak szerint rossz irányba megy a rendszer, hiszen kezd „gyámsággá” alakulni. A kreditrendszer nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, egyetlen előnye, hogy nincs félévisméltés. Komoly probléma, hogy a hallgatók következmények nélkül megtehetik, hogy nem teljesítenek. Nincs felelősségük, nem alakul ki a kötelezettség érzése, ami nem jó. Az is elfogadott általános vélemény, hogy mindezek ellenére még mindig jobb, mintha munkanélküliként téblábolnának.
11. Kreditindex kérdése és ennek alkalmazása. Lehet különböző mennyiségeket, mutatókat definiálni, a kérdés az, hogy mire használjuk ezeket? Nyilvánvaló, hogy az ösztöndíjak osztása az elsődleges cél. Többen látják úgy, hogy a hallgatókat elsősorban a jó kreditindex érdekli és nem a mintatanterv teljesítése. Egyelőre nem tud senki jobbat a kreditindexnél, az azonban megfontolásra érdemes, hogy a 30 kredittel való osztás helyes-e, hiszen ettől még a mintatantervek is eltérhetnek $\pm 10\%$ -kal. **OKT ajánlás szükséges** az adott félévben figyelembe veendő kreditekre vonatkozóan. Hogyan kell figyelembe venni a hozott krediteket a kreditindex számítás szempontjából? Többségi vélemény, hogy csak az adott szemeszterben megszerzett kreditek számítsanak.
12. Kérdésként merült fel az összesített kreditindex, amely az átsorolás alapjául szolgál az államilag finanszírozott képzésből a költségtérítéssel képzésbe. A kormányrendelet összesített kreditindexet nevez meg. A definíciója viszont az addig teljesített kreditekre vonatkozik. Kérdés, hogyan kell értelmezni ezt a kérdést, csak az utolsó két szemeszter számít, vagy az addigi teljesítmény? A szekció nem tudta a választ, de a többség csak az utolsó két félévet érti alatta.

13. Mesterszakra vonatkozó felvételi követelmények. Szabad-e szigorú követelményeket előírni? Valószínűleg nem, hiszen ennek csak az alapszakok nagyon szűk köre képes megfelelni, azaz eleve kizárja a széles merítési bázist. Csőrendszert hoz létre az adott szakokra. Egy lehetséges megoldás: 45 hozott pont + 45 többletpont (elbeszélgetés alapján) + 10 többletpont (nyelvismeret, OTDK, szakmai munka, hátrányos helyzet alapján)
14. Általában igaz, hogy az FSZ képzések nem szerepelnek a TVSZ-ben, ez még elfogadható, de valamilyen szabályozás kellene. Pedig ők is hallgatók, azaz rájuk is vonatkozni kellene a szabályzatnak, de sokszor nem lehet rájuk alkalmazni. Az FSZ képzések nagyon elpiacosodtak, ennek egyik oka, hogy az intézmények nem igazán nyitottak ezirányban.
15. Abszolutórium, szakdolgozat, a szakdolgozatért adandó kreditek viszonya. Eltérő módon és időben adják oda az intézmények a krediteket. Szakdolgozat nélküli záróvizsga, vagy csak szakdolgozattal? **Mindenféle megoldás van, ezért jó lenne valamiféle ajánlás (OKT)!**